

Opinie: ‘Fijn dat het Hamerkwartier in Amsterdam-Noord een ‘creatieve productiewijk’ wordt, maar er zijn wel concrete keuzes nodig’

Dat de gemeente Amsterdam van het Hamerkwartier in Amsterdam-Noord een ‘creatieve productiewijk’ wil maken is te prijzen, aldus stichting Makers aan het IJ, dat ruim honderd ondernemers vertegenwoordigt. Maar er moeten wel concrete stappen worden gezet, stelt het bestuur van de stichting in deze ingezonden brief.

Bron

foto Kick Smeets/ANP

Na jaren van stilstand in de ontwikkeling van het Hamerkwartier in Amsterdam-Noord is de weg vrij om 6500 nieuwe woningen te bouwen. De plannen zijn aangepast na bezwaren van chemiefabriek Ketjen.

De gemeente wil van het Hamerkwartier een ‘creatieve productiewijk’ maken waarin wonen en kleinschalige productiviteit samengaan, zo staat in de Investeringsnota Hamerkwartier. Als bestuur van stichting Makers aan het IJ steunen wij deze ambitie van harte, maar het is noodzakelijk dat de gemeente nu concrete keuzes maakt om dit waar te maken.

Na het vertrek van de scheepsbouw heeft zich in Noord een sterke ambachtelijke ondernemerscultuur ontwikkeld. Al dertig jaar zijn hier honderden werkplaatsen gevestigd van timmerlieden, sieradenmakers, restauratieateliers, kunstenaars, muziekstudio's en andere

makers. Zij zijn actief in de wijk, creëren stageplekken, organiseren openateliërdagen en buurtprogramma's, en dragen zo bij aan de leefbaarheid en sociale samenhang. Ze zorgen voor levendigheid op straat, overdag én 's avonds.

Ondernemerschap onder druk

Precies dit karakter wil de gemeente behouden en versterken. Maar dat ontstaat niet vanzelf en kan ook niet worden nagebootst door een paar ateliers als sluitpost in een bouwplan op te nemen. Het is het resultaat van decennia aan organische groei en bovendien een kwetsbaar geheel. Door hun kleinschaligheid en focus op kwaliteit en duurzaamheid kunnen deze makers er alleen zijn als werkruimtes betaalbaar blijven.

In de aangepaste plannen staat dat op de Hamerkop minder bedrijfsruimte wordt gerealiseerd om het aantal woningen te halen. Dit wordt deels 'gecompenseerd', zo stelt de raadsinformatiebrief van 19 februari, doordat het 'goed functionerende Zamenhofbedrijventerrein' nog vijftien jaar kan blijven. Daarmee lijkt het behoud van ambachtelijk ondernemerschap vooral daar te worden geconcentreerd.

Maar ook op het Zamenhofterrein staat dit ondernemerschap onder druk. Panden wisselen van eigenaar en huren stijgen fors. Dat kleine ondernemers hier nu nog kunnen werken, is vooral te danken aan een handvol oude eigenaren met een sterke buurtbinding, die de huren bewust laag houden. Dat is echter geen duurzaam beleid voor de lange termijn.

Kinderworkshops en buurtfestivals

Daarom roepen wij de gemeente en het Projectbureau Hamerkwartier op tot actie. Stel duidelijke limieten aan de huurprijzen van ambachtelijke werkruimtes in de plint van het nieuwe Hamerkwartier, zoals ook is gebeurd bij Loods 6. Andere constructies zijn denkbaar, zoals een sociaal huurplafond voor kleine bedrijven. Zorg er bovendien voor dat één partij verantwoordelijk wordt voor het beheer en de betaalbaarheid van werkruimtes in de wijk, bijvoorbeeld door de Plintorganisatie nieuw leven in te blazen. Leg deze afspraken vast in bindende eisen aan ontwikkelaars.

Nieuwe én bestaande bewoners verdienen een wijk met karakter: een wijk waar wordt gemaakt, waar je de kunstenaars kent die kinderworkshops en buurtfestivals organiseren, waar jongeren een stageplek vinden bij fotografen en meubelmakers.

De makers zijn er al. De gemeente hoeft hun alleen de ruimte te geven om te blijven en zich verder te ontwikkelen.

Dit artikel is geschreven door

[Sigrid van Essel](#), [Monique Rietbroek](#), [Silvia Russel](#), [Lea Israëls](#) en [Jérôme Gommers](#)

Gepubliceerd op

26 februari 2026, 03:01